

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **V. M.**, zastoupen Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Plzeň, Na Jíkalce 13, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 8. 2004, č. j. 24 Az 2154/2003 - 25 ,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.) zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 30. 9. 2003, č. j. OAM-4637/VL-20-08-2003, jímž byla podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) zamítnuta jeho žádost o udělení azylu. Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že rozhodnutí žalovaného je vydáno v souladu se zákonem, neboť stěžovatel neuvedl v řízení o udělení azylu žádné skutečnosti svědčící o tom, že byl vystaven pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu a ze závěru, že rozhodnutí správního orgánu bylo vydáno na základě řádného procesního postupu.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti namítá, že v azylovém řízení uvedl, že z Ukrajiny odjel proto, že se obával neznámých osob, které mu vyhrožovaly v souvislosti

s dopravní nehodou, při níž byl neoprávněně označen za viníka. Orgány policie mu před vyhrožováním neposkytly pomoc, proto vycestoval do České republiky na krátkodobé vízum. V pronásledování zmíněnými osobami lze spatřovat naplnění pojmu podle § 2 odst. 6 zákona o azylu. Vyděrači byl napadán na veřejnosti, byl jimi pronásledován za uplatňování politických práv, neboť mu znemožňovali shromažďovat se se svými přáteli na veřejnosti. Krajskému soudu dále vytýká, že se dostatečně nevypořádal s otázkou naplnění podmínek humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Stěžovateli je třeba poskytnout ochranu před újmou na jeho zdraví, kterou mu mohou způsobit vyděrači, a této ochrany se mu na Ukrajině nedostane. Dále poukazuje na skutečnost, že v ČR vede spořádaný život. Stěžovatel si je vědom toho, že azyl neslouží k pouhé legalizaci pobytu, ale pokud by chtěl pobyt získat v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., musel by tak učinit na území Ukrajiny, kde by byl vystaven nebezpečí. Rozhodnutí soudu proto považuje za nezákonné pro nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve vztahu k posouzení podmínek pro udělení azylu. Proto navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení. Současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti, neboť by v průběhu řízení mohl pozbýt oprávnění pobývat v České republice a byl by nucen se vrátit na Ukrajinu, kde je ohrožen na zdraví násilím ze strany vyděračů.

Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že postupoval v souladu se zákonem; žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná a v tom případě se nelze v kasačním řízení dovolávat posouzení podmínek azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu. Stěžovatel nenaplňuje podmínky pronásledování ve smyslu § 2 odst. 6 a § 12 zákona o azylu, ve své zemi se nedovolával ochrany a stejně tak nejsou dány podmínky pro přiznání azylu z humanitárních důvodů. Rozhodnutí soudu považuje za správné a navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). Stěžovatel výslovně namítá nesprávné posouzení právní otázky soudem. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je aplikován správný právní názor, který je však nesprávně vyložen.

K tomu ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 14. 9. 2003 uvedl, že na Ukrajině byl vydírán mafiány za nehodu.

Vyhrožovali mu zabitím, skrýval se u kamarádů, než se mu podařilo zařídit vízum k odjezdu. Při pohovoru dne 20. 9. 2003 konkretizoval, že v březnu 2003 zavinil nehodu, ale proto, že ji na něho nalíčili. Pak od něho požadovali 10 000 USD za opravu auta a další újmu. Nezaplatil a bylo mu vyhrožováno zmrzačením, vyrazili mu dveře do bytu. Utekl a skrýval se u přátel. Policie mu odmítla pomoci, stěžovat si nemělo smysl. Proto odcestoval a žádá o azyl, aby byl chráněn před problémy, které měl na Ukrajině.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 30. 9. 2003, č. j. OAM-4637/VL-20-08-2003, žádost zamítl, podle § 16 odst. 1 písm. g), zákona o azylu s odůvodněním, že žadatel neuvedl žádné skutečnosti nasvědčující splnění podmínek podle § 12 zákona o azylu a nejsou u něho dány ani podmínky pro udělení azylu podle § 13, 14 zákona.

Proti tomu stěžovatel v žalobě namítal, v obecné poloze porušení procesních předpisů správním orgánem a soud v zamítavém rozsudku z toho důvodu zhodnotil postup žalovaného, v němž neshledal rozpor se správním řádem, a přisvědčil správnosti zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné.

Krajský soud je při přezkumu zákonnosti správního rozhodnutí vázán podle § 75 odst. 2 s. ř. s. žalobními body. Žalobce je povinen v žalobě tvrdit porušení zákonnosti, uvést skutkové i právní důvody pro které rozhodnutí považuje za nezákonné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Stěžovatel v žalobě obecně namítl porušení procesních předpisů, aniž by např. konkretizoval jaký důkaz nebyl proveden, krajský soud pak v rozsudku provedl hodnocení dodržení všech namítaných ustanovení správního řádu se závěrem, že k jejich porušení nedošlo. Jeho závěry odpovídají zjištěním ze správního spisu a lze na ně odkázat. Žalobními body je krajský soud vázán i při posuzování správnosti právních závěrů správního orgánu a v daném případě žalobce namítal, že v jeho případě byly naplněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu a jeho žádost neměla být odmítnuta jako zjevně nedůvodná. Při nedostatku skutkových tvrzení v žalobě i zde mohl krajský soud vycházet jen z obsahu správního spisu; ostatně v řízení o azylu je rozhodující pro posouzení naplnění zákonných podmínek, ale i pro rozsah dokazování, uvedení důvodů žadatelem v žádosti, při pohovoru, nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno.

Stěžovatel v azylovém řízení uváděl shora uvedené skutečnosti o problémech s lidmi, které považoval za příslušníky mafie. Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. K tomu, aby vůbec přicházelo v úvahu posouzení, zda udělení azylu je na místě, musel by stěžovatel ve správním řízení existenci některé z uvedených skutečností alespoň tvrdit. Tak tomu ovšem nebylo. Jak je výše konstatováno, stěžovatel jako jediný důvod uváděl obavy před vyhrožováním osob, kterým poškodil auto, a které ho poté vydírali, což není důvod azylově relevantní. Podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu lze žádost o udělení azylu zamítnout jako zjevně

nedůvodnou, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, 4 Azs 7/2003 - 60) nemohou být důvodem pro udělení azylu problémy se soukromými osobami (tzv. mafií) spočívající ve vydírání či výhrůžkách s výjimkou případů, kdy státní moc domovského státu, u nichž se žadatel domáhal ochrany, není schopna ji poskytnout. V daném případě není splněna podmínka, že stěžovatelovy potíže jsou pronásledováním a že jsou prováděny, podporovány či trpěny úřady ve státě, neboť stěžovatel pouze tvrdí, že se na policii jednou obrátil, dalších možností nevyužil. Tvrzení, že znaky pronásledování jsou naplněny tím, že mu těmito osobami bylo bráněno v možnosti shromažďovat se s přáteli na veřejnosti ani Nejvyšší správní soud hodnotit nemůže, neboť jde o tvrzení nové, v žalobě (ani ve správním řízení) neuplatněné - tudíž v kasačním řízení podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustné.

Skutečnosti, které stěžovatel uváděl v řízení před správním orgánem nenasvědčovaly pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu a zamítnutí takové žádosti podle § 16 odst. 1 písm. g) téhož zákona bylo důvodné. Není proto naplněn kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s, protože soud právní otázku v předcházejícím řízení posoudil správně.

Tvrdí-li stěžovatel v kasační stížnosti, že krajský soud pochybil, když se nevypořádal s otázkou možnosti udělení azylu z humanitárních důvodů, s přihlédnutím k jeho řádnému životu a obtížím se získáním trvalého pobytu, je třeba znovu poukázat na ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s., podle něhož není přípustná kasační stížnost opřená o důvody neuplatněné před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno. V žalobě totiž stěžovatel takovou žalobní námitku vůbec nevznesl. Tato kasační námitka odpovídající ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. proto nemohla být ani zkoumána, natož shledána důvodnou. Nad rámec lze podotknout, že podmínky humanitárního azylu je správní orgán povinen vážit při neudělení azylu podle § 12, nikoliv při zamítnutí zjevně nedůvodné žádosti podle § 16.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. května 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu